

EMPERYALİZM KÜRT HALKININ DÜŞMANIDIR

Kürtler, bölgede yapılan kitlesel soykırım karşısında dünyanın bu kadar sessiz kalmasını hiç bir zaman anlayamadılar. Dünyaya seslendikleri zaman: “Bizi, yapılanlar değil, sessizlik öldürüyor” diyorlar. Tarihin uzun bir dönemini kapsayan Kürt soykırımı karşısında dünyanın bu kadar sessiz kalması ya da olanları sessizce onaylamasının nedenlerinden biri, Kürt önderliklerin geri, uzlaşmacı, ilkesiz politikaları olmuştur. Geri Kürt önderlikleri, sınıfsal nitelikleri gereği yalnızca baskı ve sömürü dünyası ile ilişki geliştirdiler. Mahabad Devleti zamanında SSCB ile olan ilişkiler ise zaten çok uzun sürmedi. Sovyetlere giden cumhuriyet kurucu ve destekçilerinden olan etkin aşiret liderleri, oradaki uygulamalar, Kürdistan'da da gerçekleşir diye, döner dönmez, gidip, İran yönetimi ile gizlice anlaşma yaptılar. Yani kendi halkına ve kendi Cumhuriyetlerine karşı düşmanlarıyla anlaştılar. Bu da, Cumhuriyetin düşmesini getirdi. Kürt önderliklerinin baskı ve sömürü dünyası ile ilişkileri halen devam ediyor. Geri Kürt liderleri, bölgede ve dünyada komünist, sosyalist, devrimci ve ilerici ülkeler, partiler, örgütler ve halklarla ilişki kurmak yerine ne kadar sömürücü, zalim devlet varsa onunla ilişki geliştiriyorlar. Şu Barzani'nin, Talabani'nin, İran KDP liderlerinin kurduğu ilişkilere bakın, durumun ne olduğunu göreceksiniz.

Örnek olarak Filistin halkı ile ilişkileri ele alalım. Filistin halkı da Kürt halkı gibi ezilen, topraklarından kovulan ve baskı altında olan bir halktır. Bu halk uzun süredir gerilla mücadelesi temelinde uzun bir mücadele sürecinden geçti. Birbirlerine çok yakın oldukları ve ortak davranmalarının pek çok nedeni olduğu halde, arada büyük bir kopukluk yaşandı. Barzani olsun, Talabani olsun, yaşarken Kassemli olsun gidip, Filistin hareketleriyle bağ kurmadılar, araya mesafe koydular. Bunların Irak ve İran'daki ilerici güçlerle ilişkileri ise zorunluluktan kurulmuştur. Kürt halkının Filistin halkı ile ilişkileri, kendisini Kürt halkının temsilcisi olduğunu söyleyen PKK ile kuruldu. PKK, Filistin hareketi ile ilişki kurmakla yetinmedi, pek çok kadrosu Filistin kurtuluşu için yaşamını verdi. Bu da, Kuzey Kürdistan Kürt hareketinin diğer parçalara göre ne kadar ileri ve enternasyonalist karakterde olduğunu açıklar. Geri Kürt liderleri, devrimci ve sosyalist dünya ile değil, sömürücü, baskıcı kapitalist-emperyalist dünya ile ilişkiye girdiler. Böylece, Kürt halkının haklı mücadelesi, mücadeleciler halkların ve sosyalist dünyanın desteğinden yoksun bırakıldı.

Kürt halkının önderliklerinin geri ve emperyalizmle uzlaşma yanlısı olmaları, komünist, devrimci ve demokratların, Kürt halkının davasına sahip çıkmamasını ve Kürtlere yapılan zulüm karşısında sessiz kalmalarını hiç bir biçimde haklı çıkarmaz. Bir bütün olarak sosyalizm dünyası, Kürt halkına karşı görevlerini

yerine getirmemenin sorumluluğunu taşıyor.

Kürtlere yönelik uzun süreli zulüm karşısında emperyalist-kapitalist dünyanın sessiz kalması anlaşılır bir şeydir. Emperyalizmin, Kürdistan'da petrol, değerli maden vb. ekonomik çıkarları; kıtasal stratejik çıkarları ve politik çıkarları var. Emperyalizm bu çıkarlarını, bölgedeki ilhakçı devletler aracılığıyla yerine getiriyor. Gerici ilhakçı devletler, aynı zamanda, emperyalizmin çıkarlarının bekçisidir. Öte yandan, İran olsun; Irak olsun ve Türkiye olsun emperyalist-kapitalist devletler, bu ülkelerdeki büyük çıkarlarından hiç bir zaman vazgeçmezler. Hiç bir emperyalist ve kapitalist ülke, Kürt halkının temel hakları için, bu ülkelerdeki çıkarlarından vazgeçmez. Hiç bir emperyalist ve kapitalist devlet, Kürt halkı için, bölgedeki ilhakçı devletleri karşısına almaz; almak istemez. Emperyalizm, bölgedeki pazarını hiçbir zaman kaybetmek istemez. Bu nedenledir ki, emperyalist-kapitalist dünya, Kürtlere karşı uygulanan zulüm karşısında sessiz kalmakta ya da sessizce onaylamaktadır.

Herhangi bir emperyalist devlet, ara sıra Kürt sorununa ilgi duymuşsa bunun nedeni, Kürt sorununu kullanarak, bölgedeki çıkarlarının sürekliliğini, ilhakçı devletlere kabul ettirmek içindir. Koparması gereken ekonomik ve politik tavizleri koparan emperyalist devlet, bir süre sonra, Kürt sorununu tamamen unutuyor, Kürtlere sırt çeviriyor. Kürtlere uygulanan baskıları sessiz biçimde onaylıyor. ABD'nin 1945'te Japonya'ya attığı atom silahından sonraki en kitlesel kimyasal kırım

Kürtlere karşı Halepçe'de kullanılmasına rağmen emperyalist-kapitalist dünya olanları sessizlikle geçiştirdi ya da sessiz olarak onayladı. Kürtleri, hem Saddam'ın ve emperyalizmin silahları, hem de sessizlik öldürdü.

Bu konuda tipik bir örnek verelim. Avusturya, özellikle Bruno Krenski zamanında İran Kürtlerinin dostu pozuna büründü, sık sık Kürtlerin haklarından söz etti. Bu amaçla da İKDP ile yakın ilişkiler kurdu. Böylece, Avusturya, sözüm ona, Kürtlerin savunucu devleti oldu. İKDP lideri A.Kassemlu, sık sık bu ülkeye gider ve yakın temaslarda bulunurdu. Ama ne oldu. İKDP lideri bu ülkede, İran tarafından öldürüldü. Avusturya hükümeti, katilleri bulacağına, olayın üstünü örtmeyi tercih etti. Çünkü tam bu dönemde, İran, Avusturya'ya çeşitli olanaklar sundu. Böylece, Avusturya, kendi çıkarları için, İKDP liderini feda etti. Aynı durum Fransa'nın iki yüzlü politikası içinde geçerli. Bir taraftan Saddamla iyi ilişkiler içinde olan ve Saddam'a kimyasal silahlar veren Fransa; diğer taraftan, Kürtlerin haklarını savunuyor rolünü oynuyor. Halepçe katliamında kullanılan kimyasal gazların üretiminde Irak'a en büyük desteği veren Fransa olduğu halde, bu ilişki gizlendi. Aynı ilişki biçimi Alman emperyalizmi ile İran ve Türkiye ile ilişkilerinde de geçerli. Alman emperyalizminin ara sıra Kürtleri savunuyormuş gibi görünmesinin temel nedeni, bu sorunu kullanıp bölgede, Fransa, İngiltere ve ABD ile olan rekabetinde en iyi sonucu elde etmek içindir. Emperyalizm her alanda

egemenlik peşinde koşar, özgürlük değil.

Emperyalizm, bölgedeki büyük çıkarlarını koruyan ve savunan gerici ilhakçı devletlerin her zaman yanında olmuştur, desteklenmiştir. Gerici ilhakçı devletlerin, Kürtler üzerinde uyguladıkları ulusal zulüm politikasının arkasında emperyalizm vardır. Kürt halkı emperyalizme karşı mücadele vermeden, kurtuluş mücadelesini sonucuna ulaştıramaz. Kürt halkının ulusal-sınıfsal kurtuluş mücadelesi aynı zamanda emperyalizme karşı verilen mücadeledir.

OTONOMİ FEDERASYON BAĞIMSIZLIK

Kürdistan'ın parçalandığı, her parçasının, bölgedeki gerici devletlerce ilhak edildiği 1920-1950'li yıllarda, Kürt halkı tarafından geliştirilen tezler, bağımsızlık, otonomi ve daha sonra ise federasyon tezi oldu. Otonomi, esas olarak İran ve Irak Kürdistan'ın da temel alınan ve on yıllar boyunca savunulan bir tezdur. Bağımsızlık ve federasyon tezi ise esas olarak Kuzey Kürdistan'da geliştirilen ve savunulan tezlerdir. Otonomi bir tez olduğu kadar aynı zamanda pratikte az çok uygulanmış ve bir deneyim olarak da kendini göstermiştir. İran'da 1945-1947 arasında kurulan özerk Mahabad Kürt Cumhuriyeti ile Irak'taki otonomi örnekleri yaşanmış deneyimlerdir. Kürt halkının politik istemlerinin en alt sınırı olan otonomi bile ayakta kalamadı.

İran ve Irak'taki KDP'ler bu durumdan yeni sonuçlar, yeni tezler çıkardılar. İKDP: “İran'a demokrasi,

Kürdistan'a otonomi” tezini ortaya attı IKDP de aynı biçimde: “İrak'a demokrasi, Kürdistan'a otonomi” tezini geliştirdi. Bu tezlere göre, eğer egemen devletler demokratik olmazlarsa, ezilen Kürt ulusu otonomiye kavuşsa da; elde edilen demokratik kazanım, kısa süre sonra yine gasp ediliyor. O halde, Kürdistan'daki otonominin yaşaması ve ayakta kalması için, egemen devletlerin demokrasiyle yönetilmesi gerekiyor. Böylece otonomi ile demokrasinin ilişkisi kurulmuş ve bunun da Kürt halkının özgürlüğünün güvencesi olacağı tezi geliştirilmiştir.

Kürdistan'da otonominin yaşaması için, egemen ulusun demokratik gelişme içine girmesinin beklenmesi başka bir anlayışı öne çıkartıyor. Bu anlayış biçimine göre, Kürt halkının politik haklarına kavuşması için egemen ülke halkının da değişim göstermesi, politikasını demokratik ilişkilere dayandırması gerekiyor. Bunun doğal uzantısı, ezilen ulusun, ezen ulus halkıyla sıkı ilişki içine girmesi; her iki ülke halkının kurtuluşunun birbirine bağlı duruma gelmesi, biçiminde olacaktır. Bu ise şu sonuca yol açmıştır: Egemen devlet henüz demokratik duruma gelmemişse, henüz, ezilen ulus emekçileri, kendi gerici rejimlerini değiştirememişlerse ya da yakın zaman da bunun koşulları yoksa, o zaman, yapılması gereken, mevcut gerici burjuva rejimleriyle bir çözüml bulmaktır. Otonomi için geçerli olan bu anlayış ve sonuçlar, belli ölçüde egemen devletlerle düşünülen federasyon içinde geçerli olacaktır. Kürt tarafı, doğası gereği demokratik olacaktır ama diğer taraf

gerici kaldığı sürece, demokratik taraf uzun süre konumunu koruyamaz. Gerici güçler, bütün üstünlüklerini kullanarak, demokratik yönü tasfiye ederler. Bazı Kürt hareketleri tarafından ileri atılan “tam eşitlik” ve “federasyon” tezi de eğer birlikte federasyona gidilen taraf eski konumu koruyorsa, pratikte fazla bir anlam taşımaz. Yapılan anlaşmaların anayasal güvencelere kavuşturulması da kendi başına fazla bir pratik anlam taşımaz. Egemen devlet çok rahatlıkla, ortak anayasayı ve bunun sonuçlarını askıya alabilir ve ortadan kaldırabilir. Egemen ulus demokratik bir gelişme göstermeden, ezilen ulus kendi durumuna razı olabilir mi? Bu durumda, ezilen ulus ne kendi durumunun devamına boyun eğmelidir, ne de ezen ulusun gelişmesine bel bağlamalıdır. Bu durumda başka bir politika devreye girer: sonuna kadar devrimci olmak.

Otonomi, ezilen ulusun UKKTH ilkesini içermez. Otonomi, ezilen ulusun yararına politik tavizler koparmaktır. Bundan ötürü, otonomi istemi reformist bir istemdir. Çünkü, egemen ulusun, egemenliğine dokunmaz; bu egemenliğin altında, ezilen ulus için kimi iyileştirmeler yapılması anlamına gelir. Otonomi ezen ve egemen ulusun, ilhakçı, işgalci konumuna da son vermez. Çünkü, egemen devlet, aynı sınırlar içinde yaşayanların tümü adına davrandığını iddia edecektir. Esasında, otonomi, egemen ulusun, egemenlik konumunu güçlendirir ve uzun süre yaşamasını sağlar. Otonomi durumunda, merkezi otoritenin üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi esas alınacaktır. Otonomi, ezilen

ulusa özgürlük getirmez; tersine köleliğin devamını sağlar. Bundan dolayı ezen ulus da özgür olmuş sayılmayacaktır. Özgürlüğün olmadığı, sermaye egemenliğinin devam ettiği; ezen ulusun, egemen olmaya devam ettiği koşullarda, yapılan hiç bir anlaşma ve atılan hiçbir demokratik adım güvencede olmayacaktır. Atılmış olan bütün anlaşmalar ve adımlar, sermayenin ve ezen ulusun yararına ortadan kaldırılacaktır. Aynı durum federasyon içinde geçerlidir.

Otonomi ve federasyon Kürtlere özgürlük ve kurtuluş getirmeyecektir; olsa olsa Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etmesi ilkesinin önünü tıkayacaktır. Kürt ulusu için, Kürdistan devrimi için temel çizgi ulusal-sınıfsal kurtuluş çizgisidir. Bağımsızlık çizgisine dayanmadığı sürece Kürdistan devrimi gelişim gösteremez; bu devrim bir toplumsal devrim düzeyine yükselmedikçe bağımsızlık çizgisi de korunamaz. Daha otonomi ve federasyon önerileri ve girişimlerini bile, emperyalizmin ve ilhakçı devletlerin bu kadar sert baskısı ve saldırısı ile karşılandıktan sonra; bağımsızlık hedefi, olanlardan çok daha fazlasının Kürt halkının başına geleceği anlamına gelir. Ulusal-sınıfsal kurtuluş çizgisi yani kurtuluş ve sosyalizm çizgisini izlemek demek, emperyalist dünyayı ve ilhakçı devletlerin tümünü karşımıza almak demektir. Böylesi bir politikayı hiç bir Kürt burjuva hareketi kabul etmez. Bu köklü, devrimci politika (**strateji**) ancak Kürdistan proletaryası, yoksul köylü ve diğer emekçiler tarafından savunulabilir. Ancak sonuna kadar devrimci olan bir

sınıf böylesine devrimci bir politikayı izleyebilir. Kürdistan'ın bir parçasındaki otonomi girişimleri bu bölgedeki bütün ilhakçı devletlerin ortak saldırısına uğruyorken, Kurtuluş ve sosyalizm çizgisi ve bağımsız Kürdistan hedefi büsbütün saldırıya uğrayacaktır. Kürdistan'ın bir parçasındaki ileri bir hareket ya da politik-toplumsal adım, diğer parçaları etkileyeceğinden, ilhakçı devletler hemen harekete geçer, saldırı üstüne saldırı düzenlerler. Büyük bir kapitalist emperyalist dünyayı ve bölgedeki bütün ilhakçı devletleri karşılama almaktan korkan Kürt burjuva hareketleri, kendilerini, buldukları parçada, otonomi hedefi ile sınırlı tutuyorlar. Kürt burjuva hareketleri, sınırlı hedefler uğruna Kürt ulusunu büyük devrimci hedeflerinden vazgeçiyorlar.

KÜRT HALKI YALNIZCA DEVRİMÇİ OLABİLİR

Bölünen ve parçalanan Kürdistan'ın her parçası bölgedeki şoven devletlerce ilhak edildi. İlhak edilen Kürdistan parçaları, ilhakçı devletin pazar ilişkilerine dahil edildi. Ezilen ulusun ekonomik ilişkileri, ezen ulusun ekonomik ilişkilerine göre biçimlendi. Bunun sonucu olarak Kürdistan parçaları arasında ekonomik olarak eşitsiz gelişme oluştu. Bu gelişmenin sonucu olarak her parçadaki Kürt hareketi, diğer parçalardakilerden farklılık gösterdi. Kimisi otonomi isterken, kimileri bağımsızlık istiyordu. Aralarında politik hedefler bakımından da büyük farklılıklar oluştu.

Tüm bu gelişmeler, Kürdistan'ı, bütün parçalarıyla, eş zamanlı ve birlikte kurtuluşunu olanaksız duruma getirdi. Birleşik, bağımsız Kürdistan ancak sosyalist bir Kürdistan olabilir. Birleşmek, yaşamı birlikte paylaşmak Kürtlerin bir hedefidir. Bu hedef ise ancak Kürdistan proletaryasının bir hedefi olabilir. Proletarya dışında hiç bir toplumsal güç, birleşik, bağımsız ve sosyalist Kürdistan hedefini gerçekleştiremez. Ne Kürt burjuvazisi ne de küçük burjuvazi böylesine devrimci ve cesaretli bir hedefi benimseyemez ve sınıfsal konumu gereği de benimsemez. Kürt halkının ulusal-sınıfsal kurtuluşu, proletaryanın temel bir hedefi olarak kalacaktır.

Kürdistan'ın her parçasının kurtuluşu, ezen ulus proletaryası ve emekçi halkıyla birlikte olacaktır. Eğer, ezen ulus proletaryası ve halkı kendi kurtuluşunu sağlayacak durumda değilse; bu durumda, ezilen ulus bekleyecek mi? Ya da, bulunduğu Kürdistan bölümünde bağımsızlığını ilan eden Kürt halkı, konumunu uzun süre koruyabilir mi? Birleşik ve sosyalist Kürdistan hedefi gibi büyük bir hedefin yanında, her bir parçada bir mevzi bile bütün ilhakçı devletlerin saldırısına uğrayacak ve yenilgiye uğratılacaktır. Bu durumda, Kürt halkı, durumunun devamına boyun eğmeyeceğine göre daha ileri gitmek durumundadır. Kürdistan devrimi, yalnızca bir Kürdistan parçasında kalamayacağı gibi, bütün parçalara doğru genişleyecektir ya da genişlemek zorundadır. Kürdistan devriminin kendi içinde derinleşmesi ve yayılması yetmez; bu devrim ezen

uluslara doğru da ilerlemek zorunda kalacaktır. Yani Kürdistan devrimi kendi sınırları içinde kalamaz, mutlaka ezen ulus halklarını da kapsamak durumundadır. Yalnızca kendi içinde gelişim gösteren, yalnızca Kürdistan'a yayılan bir devrim, bütün ilhakçı devletlerin ortak saldırısına uğrayacağı için, sürekli savunma durumunda kalacaktır, burada yenilgi büyük bir olasılıktır. Kürdistan devrimi, ne bir parçada durabilir ne de bütün Kürdistan'da durabilir, bu devrim daha ileri gitmek zorunda kalacaktır. Kürt halkı tam kurtuluşunu sağlayana kadar sürekli eylem içinde olacak, devrimini sürekli kılacaktır.

Yalnızca bir Kürdistan parçası ile sınırlı kalan bir devrim, ilhakçı devletlerin ortak saldırısına uğrayacağından, savunma durumunda kalacaktır. Savunma ise devrimin yıkılışını getirecektir. Bu anlamda, bir parçadaki Kürdistan devrimi ile gitmek, ezen ulusun halkıyla bütünleşmek ve birleşik devrim özelliği göstermek için mücadele etmelidir. Bu noktaya kadar Kürdistan'ın bir parçasındaki devrimci gelişme, daha ileri hedefin bir dayanağı ve militan bir mevzisi olmalıdır. Bu devrimci mevzi, hem Kürt halkının kurtuluşunun ve hem de ezen ulus emekçilerinin bir mevzisi olacaktır. Özellikle Kürt halkı, bu devrimci mevziyi birleşik devrimi başarmanın dayanağı haline getirmelidir. Hedef Kürt halkının ve aynı ortak düşman tarafından ezilen bütün halkların kurtuluşu olmalıdır. Yoksa kendi içinde bile dağılmak durumunda kalabilir.

Bu konuda EZLN örneği üzerinde duralım. EZLN Chiapas'ta iyi bir çıkış yaptı ve Chiapas devrimci oldu. Uyanan Meksika halkının, on binlercesi sokaklara döküldü.

Ama Meksika halkı diğer eyaletleri devrimci yapamadı. Burjuva diktatörlüğü bütün bölgelerde egemen durumdadır. Bu durumda devrimci Chiapas ne yapabilir. Bir devrim odağı olarak, devrimi genişletmek durumundadır. Ya devrimci Chiapas bütün Meksika'ya özgürlüğü götürecektir ya da gerici Meksika Chiapas'ı ezecektir: Bugünkü durum uzun süre devam edemez EZLN'nin kendisine örnek aldığı Zapata EZLN'den daha ileri görüşlere sahipti. E. Zapata, Güneyli halkın toprak ve özgürlük sorunlarından yola çıktı, en sonunda bütün Meksika'yı bu duruma getirmek göreviyle yüzyüze geldi. Devrimci Güney orduları başkentin üstüne yürümek zorunda kaldılar. Başka biçimde, hedeflerine ulaşamazlardı. EZLN izinde gittiği E. Zapata'nın yüz yüze geldiği sorunla: bütün Meksika'yı devrimcileştirmek sorunuyla karşı karşıyadır. Zapata ve EZLN'nin yüz yüze olduğu sorunlar başka koşul ve başka biçimlerde Kürt halkının da karşısına çıktı. Botan'ı kurtaran bir Kürt özgürlük hareketi, aynı zamanda bütün Kuzey Kürdistan'ı da kurtarmak durumundadır. Bu da yetmez, Kürdistan devriminin yaşaması için Kürt halkı devrimi Türkiye'ye doğru geliştirmek durumundadır. Kürdistan devrimi hiç bir biçimde kendi sınırları içinde kalamaz. O zaman farklı biçimde EZLN'nin bugün içinde bulunduğu tıkanıklıkla karşılaşılacaktır.

SONUÇ OLARAK

Kürt halkının bugüne kadar izlediği burjuva önderlikler ve burjuva hareketler, özgürlük ve kurtuluş getirmemiştir. Burjuva ve küçük burjuva önderlikler ve hareketler, koşullar kurtuluş için ne kadar olgun olursa

olsun hiç bir koşulda özgürlük ve kurtuluş getirmeyecektir. İsyân ve ayaklanmalarla dolu Kürdistan'ın yakın tarihi öncelikle bu gerçeği göstermiştir. Burjuva ve küçük burjuva hareketlerin savuna geldikleri otonomi, federasyon gibi hedefler ise, Kürt ulusunun kendi geleceğini kendisinin belirlemesi ilkesinin çiğnenmesi anlamına gelecektir. Bağımsızlık, birleşik ve sosyalist bir Kürdistan hedefine gelince... Bu hedef son derece devrimci ve yürekli bir hedeftir. Bu hedef, bu yürek ve bu devrimcilik ise Kürdistan proletaryasında vardır.

Kürdistan'da başlayan devrim yürüyüşü, bulunduğu yerde sonuçlanamaz, yürüyüş hedefine varana kadar devam etmelidir ve Kürdistan devrimi, ezen ulusun halkını kapsayacak biçimde yani birleşik devrim yönünde ilerlemek zorundadır. Bu ise Kürt emekçisinin aktif bir enternasyonalist bir çizgi izlemesini ve yalnızca devrimci olmasını koşul haline getiriyor. Emperyalizmin bölgedeki çıkarları, ilhakçı devletlerin çıkarları ve saldırganları ile işgalci konumları yani bütün tarihi ve nesnel koşullar Kürt halkını, halkların en devrimci olanlarından biri durumuna getiriyor. Kürdistan devrimi dünya tarihinde ve bölge tarihinde çok önemli bir yere sahip olacaktır. Kürt halkının ulusal-sınıfsal kurtuluş savaşı dünya ve bölge tarihinin değişiminde büyük bir rol oynayacaktır.

Uğur GÜNDÜZ